

ส.ส.ท. ความสำเร็จของ ความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่น

พ.ศ.ประยูร เชี่ยววัฒนา

H.E. Sommai Hoontrakool
Mr. Goichi Hozumi

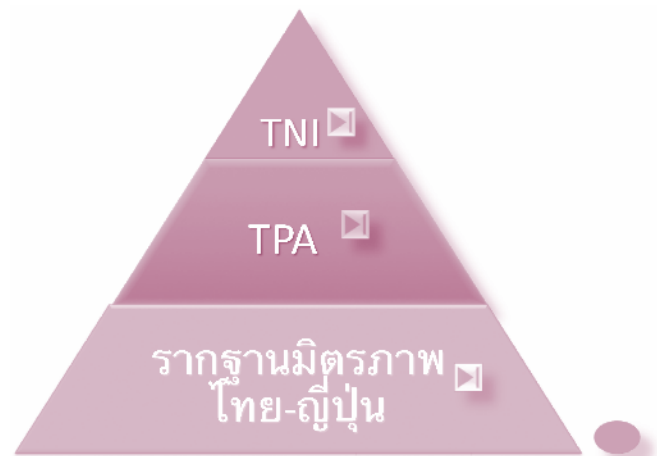
พพ ได้รับเชิญไปบรรยายที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อต้นเดือน พฤษภาคมที่ผ่านมา เนื้อหาการบรรยายเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมสมาคมฯ และพัฒนาการของ AEC ผมจึงขอนำเนื้อหาโดยสรุปมาเสนอในฉบับนี้

การบรรยายที่ Josai University

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคมที่ผ่านมา ผมได้รับเชิญจาก Josai University เพื่อไปบรรยายให้กับคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในหัวข้อเรื่อง “ส.ส.ท. ความสำเร็จของความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่นและการสร้างคุณูปการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในอาเซียน” Josai University เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ก่อตั้งโดยอดีตรัฐมนตรีกระทรวงการคลังของญี่ปุ่น นาย Mizuta Mizuta เมื่อปี 1965 ปัจจุบัน ดร. Mizuta Noriko บุตรสาว เป็นประธานสมาคมมหาวิทยาลัย (Chancellor) มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน ทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก โดยมีคณะต่างๆ ประกอบด้วยคณะเศรษฐศาสตร์ คณะ บริหารจัดการ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ เป็นต้น

ในการบรรยาย ผมได้กล่าวถึงสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) อันถือเป็นกรณีความสำเร็จของความร่วมมือไทยญี่ปุ่น ด้วยการนำเอารูปปิรามิด (ดังรูป) มาอธิบาย โดยเริ่มต้นจากส่วนที่อยู่บนยอดสุดของปิรามิด อันได้แก่สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาแห่งนี้ ได้รับใบอนุญาตเป็นทางการ เมื่อเดือน กันยายน 2549 ต่อมาทำการเปิดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ

ในเดือนมิถุนายน 2550 จำนวนนักศึกษาใหม่ของสถาบันฯ ในแต่ละปีเพิ่มจากสี่ร้อยคนในปีแรก เป็นแปดร้อยและเพิ่มเป็นกว่าหนึ่งพันคนในเวลาต่อมา นับเป็นการพัฒนาเจริญเติบโตอย่างน่าพอใจ ขณะเดียวกัน สถาบันฯ ก็ได้รับความสนับสนุนจากองค์กรเอกชนญี่ปุ่น ซึ่งสนับสนุนทุนการศึกษาจำนวนแปดล้านบาท เป็นเวลาสี่ปีต่อเนื่องกัน ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ นักศึกษาซึ่งจบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ มีงานทำทุกคน อันนับเป็นเรื่องน่าจับตามองอย่างยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษาที่เพิ่งเปิดดำเนินการมาเพียงห้าปีเศษเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ผมย้ำกับผู้ฟังว่า หากเราทำความเข้าใจว่า สถาบันการศึกษาแห่งนี้ คือ การขยายกิจกรรมออกไปของสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ซึ่งเป็นองค์กรส่งเสริมเทคโนโลยีที่ดำเนินกิจกรรมมาเป็นเวลาถึงสี่ทศวรรษ เราจะสามารถเข้าใจ การตอบรับที่ดีต่อสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้ดียิ่งขึ้น

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น คือ การขยายตัวของกิจกรรมสี่ทศวรรษของสมาคมฯ

ผมเน้นกล่าวกับผู้ฟังว่า **ไม่ใหญ่ทุกต้นต้องมีรากที่หยั่งลงลึก และแผ่ออกไปโดยรอบ** เพื่อคุณน้ำและสารอาหารหล่อเลี้ยงลำต้นให้เติบโตต่อไปได้ ความสำเร็จของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ก็เป็นไปในลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาจนถึงสี่ทศวรรษ คือรากฐานที่หยั่งลึกและแผ่ออกไปกว้างไกล เพื่อรองรับการเกิดขึ้นและเติบโตต่อไปของสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ผมได้แนะนำผู้ฟัง ให้รู้ถึงการเริ่มต้นกิจกรรมของ ส.ส.ท. ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม (หรือ MITI ชื่อในขณะนั้น) ในปี พ.ศ.2516 จากองค์กรซึ่งมีพนักงานไม่ถึงสิบคนและได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นผ่าน MITI ดังกล่าว สมาคมฯ มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความร่วมมือและสนับสนุนผ่าน MITI ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น METI ในเวลาต่อมา เป็นเวลาต่อเนื่องกันถึง 35 ปี หลังจากปีค.ศ. 2008 เป็นต้นมา สมาคมฯ ดำเนินกิจกรรม โดยปราศจากเงินสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น ทั้งนี้ ก่อนหน้านั้นในปีค.ศ. 2006 สมาคมฯ นำเงินรายได้ที่ส่งสมมานับสิบปี ไปลงทุนในการซื้อที่ดินและก่อสร้างอาคารเพื่อก่อตั้งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ผมกล่าวถึงสาเหตุของความสำเร็จสมาคมฯ โดยชี้ว่ามีรากฐานสำคัญจากหลักในการดำเนินงานสองประการ อันได้แก่

金は出すが、口は出さない (ญี่ปุ่น) สนับสนุนทางการเงินแต่ไม่แสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ

窓口一本化 ช่องทางติดต่อประสานงานมีช่องเดียว (คือทางญี่ปุ่นผ่าน JTECS (Japan-Thailand Economic Cooperation Society) ขณะที่ทางไทยผ่าน TPA (Technology Promotion Association (Thailand-Japan)) เท่านั้น)

หลักการสำคัญทั้งสองนี้ กำหนดขึ้นโดยสองผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมฯ อันได้แก่ ฝ่ายไทย คือ **คุณสมหมาย ฮุนตระกูล อดีต รมต. ว่าการกระทรวงการคลัง และ อาจารย์ Hozumi Goichi ผู้ก่อตั้ง สมาคมวัฒนธรรมนักศึกษาแห่งเอเชีย (ASCA-ABK) ผู้ก่อตั้ง สมาคมผู้ฝึกงานทางเทคนิคโพ้นทะเล(海外技術者研修協会(AOTS)) และผู้ก่อตั้งสมาคมความร่วมมือทางเศรษฐกิจญี่ปุ่นไทย (日・タイ経済協力協会 (JTECS))** ภายใต้หลักการดำเนินงานสำคัญดังกล่าว

ปัจจัยอีกส่วนหนึ่ง ที่ช่วยให้สมาคมฯ สามารถพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นเพราะความมุ่งมั่นตั้งใจของกรรมการบริหารและพนักงานของสมาคมฯ ที่ต้องการเห็นพัฒนาการของภาคอุตสาหกรรมของประเทศ นอกจากนั้น การที่สมาคมฯ เปิดรับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ชำนาญการ นักศึกษาที่จบการศึกษาจากทั้งภายในและต่างประเทศอื่นๆ ก็ทำให้นุคลากรหลากหลายที่ต้องการเห็นการพัฒนาก้าวหน้าของประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของสมาคมฯ จนเป็นเช่นปัจจุบัน

AEC และบทบาทของกิจกรรมสมาคมฯ

ในตอนท้าย ผมได้ชี้ให้ผู้ฟังเห็นว่า การรวมตัวของสิบประเทศอาเซียนมาเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC (Asean Economic Community) นั้น ทำให้ AEC กลายเป็นกลุ่มเศรษฐกิจซึ่งมีขนาดประชากรประมาณ 600 ล้านคน ซึ่งมีขนาดโตเป็นลำดับสามของโลก รองจากประเทศจีนและอินเดีย นอกเหนือจากนี้ AEC ยังเป็นกลุ่มประเทศซึ่งมีศักยภาพที่จะเติบโต มีแรงงานพร้อม มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่น ที่จะมีส่วนต่อ AEC จึงจะมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของทั้ง AEC และ ญี่ปุ่น

ในส่วนของ AEC นั้น มีความพร้อมทั้งในเชิงขนาดของตลาดแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีหลากหลาย แต่การที่กลุ่มประเทศเหล่านี้ จะสามารถมีการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนได้ จำเป็นต้องมีเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มกับทรัพยากรที่มีอยู่ในส่วนนี้ ญี่ปุ่นซึ่งมีเทคโนโลยีระดับนำในสาขาต่างๆ อาทิ เทคโนโลยีการประหยัดพลังงาน เทคโนโลยีด้านอาหาร เทคโนโลยีการหมัก (fermentation) เทคโนโลยีหุ่นยนต์ เทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น ดังนั้น หากสามารถนำส่วนซึ่งต่างมีความแข็งแกร่งมาประสานเข้ากันได้ ย่อมจะเป็นการร่วมมือกันแบบ win-win ซึ่งทั้งสองฝ่าย อันได้แก่ AEC และ ญี่ปุ่น ได้ประโยชน์

ผมได้กล่าวแนะนำให้ผู้ฟังทราบว่า ในส่วนของสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) และสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น นั้น เรามีการร่วมมือและให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคกับหลายประเทศในกลุ่ม AEC อาทิ

- การร่วมมือในการส่งหนังสือด้านเทคนิคของสมาคมฯ ไปให้กับมหาวิทยาลัยในประเทศลาว รวมทั้ง การที่สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น รับนักศึกษาในระดับปริญญาโทจากประเทศลาวเข้าศึกษา
- ศูนย์สอบเทียบเครื่องมือวัดฯ ของสมาคมฯ ร่วมมือกับกรมประมงของประเทศพม่า เพื่อช่วยในการสอบเทียบเครื่องมือวัด
- ความร่วมมือด้านโรงเรียนภาษา กับโรงเรียนภาษาในเวียดนาม
- นอกจากนั้น ก็มีการทัศนศึกษาฐานของสมาคมฯ และสถาบันฯ ของนักศึกษาประเทศต่างๆ ตั้งแต่ ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น

ในตอนท้าย ผมนำตัวเลขนักศึกษาจากประชาคม AEC ซึ่งกำลังศึกษาในประเทศญี่ปุ่น อันประกอบด้วย

เวียดนาม	4,033 คน
มาเลเซีย	2,417 คน
ไทย	2,396 คน
อินโดนีเซีย	2,162 คน
พม่า	1,118 คน เป็นต้น

(ตัวเลขเมื่อปี 2011 รวบรวมโดย JASSO)

เพื่อชี้ให้เห็นว่า ญี่ปุ่นสามารถร่วมมือกับบุคลากรจากกลุ่มประชาคม AEC เหล่านี้ เพื่อพัฒนาองค์กรซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ ส.ส.ท. เพื่อเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ เหล่านี้